

Szenegál utolsó királynője, a waalo amazonok vezetője

Ndaté Yalla Mbodj (1810-1860), Szenegál utolsó királynője sikeresen harcolt mind az arab, mór, mind pedig a francia hódítók ellen.

A Waalo Királyság, amely részben a mai Szenegál Mauritánia területén fekszik a XI. század óta az egyik legerősebb és legrégebbi királyság volt, melynek fővárosa Ndar volt (a mai Saint Louis). Az arab-mór hódítás előtt egy anyai leszármazáson alapuló társadalom volt, melyben a nők a férfiakéval egyenlő jogokat élveztek.

1846. október 1-jén Ndaté Yalla Mbodj hercegnő Waalo királynője lett, miután nővére, az előző királynő meghalt. A királynővé válás a legegyszerűbb dolog volt uralkodása alatt, ugyanis hamarosan az arabok és franciák elleni folyamatos küzdelemben találta magát, mivel meg kívánta védeni országát a gyarmatosító hódítóktól. A hatalmas feladat részeként Ndaté királynő harcba vezette seregét.

Az 1950-es években az arabok elkezdtek az ország területére betolakodni, és ez mélyen felháborította a királynőt. A franciák ugyanekkor kezdték el ellenőrzésük alá vonni a királyság kereskedelmét, amely eredményeképpen a helyi törzsi főnökök elvesztették hatalmukat. A franciákat Louis Faiderbe vezette, aki később Saint Louis kormányzója lett, miután meghódították és átnevezték a királyságot Szenegambiának. Ezt megelőzően azonban a királynő több sikeres hadjáratot vezetett mind az arabok, mind a franciák ellen annak ellenére, hogy a hadserege kicsi, fejletlen volt és a sereget férfiak és nők vegyesen alkották. Mielőtt harcba vezette seregét a mai napig híres beszédet tartott:

„Ma hódítók özönlöttek el minket. A seregünk rendezetlen. A Waalo harcosai, bármilyen bátrak is, szinte mind az ellenséges golyók áldozatai lettek. Tudom, a megszállók erősebbek nálunk, de hagyjuk el Waalot és engedjük idegen kézre jutni? Ez az ország kizárólag az enyém!”

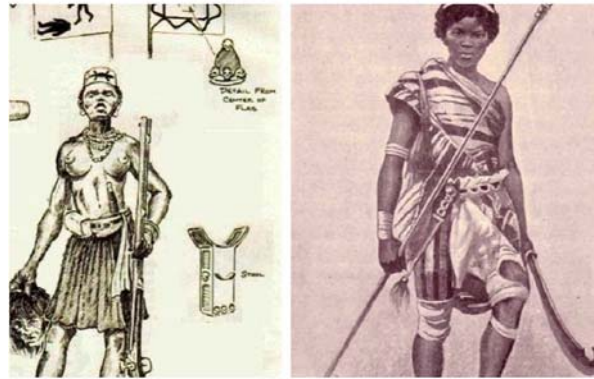

A királynő bátor serege az első csatát elvesztette. Ezt követően serege a franciák után osont és legyőzte őket, így kezdődött a még XX. században is folyó Szenegáli Ellenállási Háború. Ndaté királynő sikeresen harcolt az arabok és franciák ellen mindaddig, amíg elfogták és Észak-Szenegálba, Ndimb-be száműzték, ahol 1860-ban meghalt. Bár ekkor már országa romokban állt, fia, Sidya Leon Diop folytatta a harcot mindaddig, amíg őt is elfogták 1868-ban és Gabonba száműzték.

Ndaté Yalla Mbodj királynő a mai napig a szenegáli ellenállás szimbóluma.

Bár írott források nincsenek a seregében harcoló nőkről, de a szájhagyomány már a XI. századtól kezdődően megőrizte a szenegáli amazonok a „Whaalo harcosnői” emlékét. Mivel a nők a férfiakkal egyenrangúak voltak, így a nők is kaptak katonai kiképzést, melyet kora gyerekkorukban kezdtek el. Volt aki közülük a királyságot védte, mások a királyi palotában szolgálták a királynőt vagy a hercegnőt, aki a vezetőjük volt. Egy az African Heritage-ben megjelent cikk szerint a királyi palotában a voltak olyan nők is, akik a női sereg vezetésére kaptak kiképzést. A Waalo amazonokat a XV.-XVI. században már említik írásos források az arab ellen vívott sivatagi háborúk során. A XVIII.-XIX. században pedig messze földön híresek voltak az uralkodójuk és országuk iránti elkötelezettségükről.

1820-ban megverték az akkori király és a férfi hadsereg távollétében az országot megtámadó mórokat. A mórok először meglepődtek, majd elszégyellték magukat, amikor a csata végén kiderült, hogy fiatal harcos amazonok győzték le őket. Hamarosan visszatértek egy nagy sereggel, amely minden tekintetben erősebb volt az amazonok seregénél. Az amazonok vezetője és társai a vesztes csatát követően úgy döntöttek, hogy inkább élve elégetik magukat, mint sem fogságba essenek és megszégyenüljenek. Ezt követően azonban az amazonok még évtizedeken keresztül sikeresen harcoltak a hódítók ellen a szenegáli Ellenállási Háborúban, egészen addig, míg végül 1904-ben a franciák egész Szenegál területét gyarmatosították.

Források és képek:

Face2FaceAfrika: Ndaté Yalla Mbodj, the last queen of Senegal who fought off the French, Arabs and Moors
Wikipedia